

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2022–2023

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	<i>Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam)</i>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Filosofia religiei			2.2. Cod disciplină	OMR6022		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei	DC (CO)

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					23
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					54
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					108

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1. Prezentarea direcțiilor principale ale filosofiei religiilor <ul style="list-style-type: none"> ○ C1.1. Definierea domeniului de cunoaștere și orientărilor actuale în filosofia religiilor. • C2. Expunerea contextului filosofic relevant pentru apariția și dezvoltarea religiilor • C3. Aprofundarea filosofiei moderne și contemporane a religiei (idealism german, fenomenologie, postmodernism) • C4. Prezentarea comparativă a filosofiei creștine în raport cu filosofia iudaică și islamică <ul style="list-style-type: none"> ○ C4.1. Evidențierea aportului dogmelor și învățăturilor teologice pentru filosofia religiilor ○ C4.2. Expunerea principalelor concepte ale filosofiei religiilor ○ C4.3. Prezentarea rolului filosofiei religiilor pentru dialogul apologetic și irenic cu alte credințe și religii • C5. Prezentarea rolului filosofiei religiilor la dialogul interreligios și ecumenic
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Interpretarea istoriei ideilor religioase • CT2. Aplicarea spiritului critic, bazat pe argumente și informații preluate din texte de filosofia religiilor • CT3. Analiza și interpretarea textelor de filosofie a religiilor

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște principalele concepte și interpretări ale filosofiei religiilor, precum și marile teoretizări moderne și contemporane (idealism german, fenomenologie, postmodernism).
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințele de filosofie a religiilor vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor sistematice, practice și biblice. • Înțelegerea filosofiei moderne și contemporane a religiei. • Identificarea unor posibile modele de dialog interreligios, pornind de la filosofie. • Dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unor viziuni integrative în noua configurație europeană.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Religie, filosofie a religiei, fenomenologie a religiei	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Dumnezeu filosofilor sau despre onto-teologie	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Descartes și veracitatea divină	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Kant, agnosticismul religios și Dumnezeu rațiunii practice	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
5. Filosofia ca depășire a religiei la Hegel	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Critica religiei: Marx, Nietzsche, Freud	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Metoda fenomenologică	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Sacrul și trăsăturile lui	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Sacrul și profanul	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
10. Experiența religioasă, între fenomenologia lumii și fenomenologia vieții	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
11. Fenomenul saturat	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Fenomenul liturgic	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
13. Filosofia postmodernă a religiei	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Critica religiei. Scepticism, credință	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

8.2 Seminarii		
1. Elemente de terminologie din filosofia religiilor	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. Christos Yannaras, <i>Heidegger și Areopagitul</i> , traducere de Nicolae Șerban Tanașoca, Anastasia, București, 1996, pp. 7-34.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. René Descartes, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i> , traducere de Daniela Roventă-Frumușani și Alexandru Boboc, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, pp. 129-134. Descartes, René, <i>Meditații metafizice</i> , traducere de Ion Papuc, Crater, București, 1997, „Meditația a treia”, pp. 48–69.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
4. Argumentele rațiunii speculative în favoarea existenței lui Dumnezeu. Critica lor și critica argumentului ontologic (Immanuel Kant, <i>Critica rațiunii pure</i> , trad. Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, ediția a III-a îngrijită de Ilie Pârvu, Univers Enciclopedic Gold, București, 2009, pp. 451-461).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
5. Conceptul metafizic al lui Dumnezeu (G.W.F. Hegel, <i>Prelegeri de filosofia religiei</i> , traducere de D.D. Roșca, Humanitas, București, 1995, pp. 437–443).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. Critica religiei (Marx Marx, Karl, „Teze despre Feuerbach”, în <i>Opere alese în două volume</i> , vol. 2, ediția a 3-a, Ed. Politică, București, 1967, pp. 373–375). Moartea lui Dumnezeu (Friedrich Nietzsche, <i>Știința voioasă</i> , în <i>Știința voioasă. Genealogia moralei. Amurgul idolilor</i> , traducere de Liana Miclescu, traducerea versurilor de Simion Dănilă, Humanitas, București, 1994, par. 125).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. Edmund Husserl, <i>Meditații carteziene</i> (Paradigme), traducere de Aurelian Crăiuțu, Humanitas, București, 1994, pp. 48-52, 62-64. Edmund Husserl, <i>Ideea de fenomenologie și alte scrieri filosofice</i> , traducere de Alexandru Boboc, Grinta, Cluj-Napoca, 2002, pp. 87-89.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

8. Rudolf Otto, <i>Sacrul. Despre elementul irațional din ideea divinului și despre relația lui cu raționalul</i> (Homo religiosus), traducere de Ioan Milea, Dacia, Cluj-Napoca, 1992, pp. 15-32.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. Mircea Eliade, <i>Sacrul și profanul</i> , trad. Brândușa Preliceanu, ediția a III-a, Humanitas, București, 2005, pp. 19-53.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
10. Michel, <i>Eu sunt Adevărul. Pentru o filozofie a creștinismului</i> , traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000, pp. 37-59.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. Jean-Luc Marion, <i>În plus. Studii asupra fenomenelor saturate</i> , traducere de Ionuț Biliuță, Deisis, Sibiu, 2003, 149-186.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. Jean-Yves Lacoste, <i>Experiență și Absolut. Pentru o fenomenologie liturgică a umanității omului</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001, pp. 131-137.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. Gianni Vattimo, <i>A crede că mai credem: e cu putință să fim creștini în afara Bisericii?</i> (Biblioteca italiană), traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
14. Credință și îndoială (Emil Cioran, <i>Lacrimi și sfinți</i> , Humanitas, București, 1991, pp. 5-20).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Bibliografie curs

1. Chrétien, Jean-Louis; Henry, Michel; Marion, Jean-Luc; Ricœur, Paul, *Fenomenologie și teologie*, prezentare de Jean-François Courtine, postfață de Ștefan Afloroaei, traducere de Nicolae Ionel, Polirom, Iași, 1996.
2. Codoban, Aurel, *Sacru și ontofanie. Pentru o nouă filosofie a religiilor*, Polirom, Iași, 1998.
3. Corbin, Henry, *Istoria filosofiei islamice*, traducere de Marius I. Lazăr, Herald, București, 2008.
4. Davies, Brian, *Introducere în filozofia religiei*, traducere de Dorin Oancea, Humanitas, București, 1997.
5. Davy, Marie-Madeleine (ed.), *Enciclopedia doctrinelor mistice. Creștinism occidental, ezoterism, protestantism, Islam*, Amarcord, Timișoara, 1998.
6. Davy, Marie-Madeleine (ed.), *Enciclopedia doctrinelor mistice. Șamanism, greci, evrei, gnoză, creștinism primitiv*, Amarcord, Timișoara, 1997.
7. Delumeau, Jean (ed.), *Religiile lumii*, Humanitas, București, 1996.
8. Eliade, Mircea; Culianu, Ioan P., *Dicționar al religiilor*, traducere de Cezar Baltag, Humanitas, București, 1993.
9. Ionescu, Nae, *Prelegeri de filosofia religiei*, ediție îngrijită, cronologie, notă asupra ediției și indice de Marta Petreu, Biblioteca Apostrof, Cluj, 1994.
10. Kant, Immanuel, *Religia doar în limitele rațiunii*, traducere de Rodica Croitoru, Bic All, București, 2007.
11. Remete, George, *Ființa și credința*, vol. 3: *Credința*, Paideia, București, 2016.
12. Turcan, Nicolae, *Apologia după sfârșitul metafizicii. Teologie și fenomenologie la Jean-Luc Marion*, Eikon, București, 2016.
13. Turcan, Nicolae, *Postmodernism și teologie apofatică. O apologie în fața gândirii slabe*, Limes, Florești, Cluj, 2014.
14. Turcan, Nicolae, *Marx și religia. O introducere*, Eikon, Cluj-Napoca, 2013.
15. Turcan, Nicolae, *Începutul suspiciunii. Kant, Hegel & Feuerbach despre religie și filosofie*, Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
16. Yannaras, Christos, *Contra religiei*, traducere de Tudor Dinu, Anastasia, București, 2011.

Bibliografie seminar

1. Cioran, Emil, *Lacrimi și sfinți*, Humanitas, București, 1991.
2. Descartes, René, *Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*, traducere de Daniela Roventă-Frumușani și Alexandru Boboc, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990.
3. Descartes, René, *Meditații metafizice*, traducere de Ion Papuc, Crater, București, 1997.
4. Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, traducere de Brândușa Prelipceanu, ediția a III-a, Humanitas, București, 2005.
5. Hegel, G. W. F., *Prelegeri de filozofie a religiei (Paradigme)*, traducere de D. D. Roșca, Humanitas, București, 1995.
6. Henry, Michel, *Eu sunt Adevărul. Pentru o filozofie a creștinismului*, traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000.
7. Husserl, Edmund, *Meditații carteziene (Paradigme)*, traducere de Aurelian Crăiuțu, Humanitas, București, 1994.
8. Husserl, Edmund, *Ideea de fenomenologie și alte scrieri filosofice*, traducere de Alexandru Boboc, Grinta, Cluj-Napoca, 2002.
9. Kant, Immanuel, *Critica rațiunii pure*, traducere de Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, ediția a III-a îngrijită de Ilie Pârvu, Univers Enciclopedic Gold, București, 2009.

10. Lacoste, Jean-Yves, *Experiență și Absolut. Pentru o fenomenologie liturgică a umanității omului*, traducere de Maria Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001.
11. Marion, Jean-Luc, *În plus. Studii asupra fenomenelor saturate* (Philosophia christiana), traducere de Ionuț Biliuță, Deisis, Sibiu, 2003.
12. Marx, Karl, „Teze despre Feuerbach”, în *Opere alese în două volume*, vol. 2, ediția a 3-a, Ed. Politică, București, 1967, pp. 373–375.
13. Nietzsche, Friedrich, „Știința voioasă”, în Friedrich Nietzsche, *Știința voioasă. Genealogia moralei. Amurgul idolilor*, traducere de Liana Micescu, traducerea versurilor de Simion Dănilă, Humanitas, București, 1994, pp. 7–285.
14. Otto, Rudolf, *Sacral. Despre elementul irațional din ideea divinului și despre relația lui cu raționalul* (Homo religiosus), traducere de Ioan Milea, Dacia, Cluj-Napoca, 1992.
15. Vattimo, Gianni, *A crede că mai credem: e cu puțință să fim creștini în afara Bisericii?* (Biblioteca italiană), traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005.
16. Yannaras, Christos, *Heidegger și Areopagitul*, traducere de Nicolae Șerban Tanașoca, Anastasia, București, 1996.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o formă de dialog inter-religios, intercultural pe teme religioase, din perspectiva filosofiei religiilor.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	Evaluare pe baza unui test grilă sau pe susținerea unei lucrări	60 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	- <i>Activitate la seminar</i>	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice / Implicare în dezbateri	30 %
10.6 Standard minim de performanță: Cunoaște elementele de bază ale filosofiei religiilor și elementele comparative interreligioase.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

25.04.2022

.....

...

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament

30.04.2022

.....